

Kristers Āboliņš, Zariņu medicīnas studiju stipendiāts 2024, pieredzes apraksts

Kristers Āboliņš, neatliekamās medicīnas rezidents, Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca (RAKUS). Rekomendēja Dr. Aleksejs Višņakovs - RAKUS
Neatliekamās medicīnas un pacientu uzņemšanas klīnikas vadītājs, Dr. Arta Bārzdīņa - Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas Anestēzioloģijas un intensīvās terapijas klīnikas vadītāja, Dr. Ieva Tiruma LU Neatliekamās medicīnas rezidentūras programmas vadītāja. Stažējās 31.10.2024 – 29.11.2024
Monash Medical Centre neatliekamās medicīnas centrus (NMC) “Dandenong Hospital” un “Clayton Hospital” Melburna, Austrālija
LMF Stipendija - 2000 \$.

Pateicoties Zariņu medicīnas studiju ceļojuma stipendijai, savu rezidentūras vadītāju un kolēģu atbalstam, man izdevās izmantot iespēju savas prasmes un zināšanas neatliekamajā medicīnā uzlabot starptautiskā līmenī, 5 nedēļas pavadot Austrālijā, Melburnā.

Šajā laikā, novērotāju programmas ietvaros, apmeklēju Monash Medical Centre neatliekamās medicīnas centrus (NMC) “Dandenong Hospital” un “Clayton Hospital”, taču, izmantojot jau uz vietas iegūtos kontaktus, man izdevās apmeklēt arī NMC lielākajā Melburnas bērnu slimnīcā “The Royal Children’s Hospital” un divos Viktorijas štata vadošajos traumu centros “The Alfred Hospital” un “The Royal Melbourne Hospital”. Programmas laikā piedalījies pieaugušo, bērnu un jaukta tipa NMC ikdienas darbā, vērojot ārstu konsultantu un neatliekamās medicīnas (NM) rezidentu – “registrar” darbu, piedalījies rezidentu apmācībā un simulāciju treniņos, iepazinās ar Austrālijas NM rezidentūras programmu un neatliekamās medicīnas sistēmu kopumā. Tāpat izmantoju izdevību, lai iepazītos arī ar Austrālijas neatliekamās medicīnas dienesta “Ambulance Victoria” darba ikdienu un operatīvajā medicīniskajā transportlīdzeklī esošo ekipējumu.

Atšķirībā no Latvijas Austrālijā NMC strādā tikai neatliekamās medicīnas ārsti, kurus atbalsta neatliekamās medicīnas māsas, fizioterapeiti, klīniskie farmaceiti un pacientu asistenti. Atšķirīgi no Latvijas ir arī tas, ka NM ārsti sākotnēji apskata un konsultē pilnīgi visus pacientus, visos jautājumos, neatkarīgi no tā, vai tas pēc piekrišanas būtu kādas citas specialitātes profila pacients. Turklāt, NM ārsti uzņemšanas nodaļā paši visu arī dara – nodrošina venozās pieejas, šuj, ģipsē, nodrošina sedācijas, veic repozīcijas, taisa reģionālos anestēzijas blokus, veic eFAST, POCUS, konsultē pacientus ar acu un ausu saslimšanām un vēl daudz ko citu, ko Latvijā visbiežāk darītu atbilstošās specialitātes ārsts. Ja uzņemšana ir jaukta tipa, tad papildus tam NM ārsti pieņem un konsultē arī bērnus.

Rezidentūras process, lai kļūtu par NM ārstu, Austrālijā ir sarežģīts un ilgs. Pēc medicīnas universitātes jaunie ārsti 1-2 gadus strādā par interniem, tad 1-2 gadus par “health medical officers” (kaut kas līdzīgs ārstam stažierim), tad pēc klīnikas izvērtējuma saņemšanas, stājas Neatliekamās medicīnas koledžā un kļūst par NM “registrar”. Lai kļūtu par ārstu konsultantu, specialitātes apguve var aizņemt 4 – 12 gadus.

Atbildība uzņemšanas nodaļā jaunajiem speciālistiem tiek audzēta pakāpeniski, un jaunie ārsti līdz pat rezidentūras beigām strādā kopā ar ārstiem konsultantiem, kuri nepārtraukti pārbauda rezidentu darbu. Izņēmums ir nakts maiņas, kurās par atbildīgo tiek atstāts pēdējo gadu rezidents, patstāvības apguves veicināšanai, taču ārsts konsultants ir “on-call”.

AR PROF. ANDI GRAUDIŅU PIRMS KOPIGAS TOKSIKOLOĢIJAS KOMANDAS APGAITAS

BĒRNU NEATLIEKAMĀS MEDICĪNAS CENTRĀ MONASH MEDICAL CENTRE EMERGENCY DEPARTMENT CLAYTON

PIE MONASH MEDICAL CENTRE EMERGENCY DEPARTMENT CLAYTON, ŠEIT BIJA IESPĒJA PABŪT GAN BĒRNU, GAN PIEAUGUŠO NEATLIEKAMĀS MEDICĪNAS CENTRĀ

Pēc kopīgi pavadītām piecām nedēļām droši varu teikt, ka mūsu NM rezidenti nebūt neatpaliek, bet praktisko iemaņu ziņā esam pat soli priekšā. Turklāt Latvijas NM rezidentu darba temps ir ātrāks un darbā ar pacientiem esam patstāvīgāki.

Darba organizācija visās klīnikās noritēja trīs maiņās, rīta, dienas un nakts. Dienakts dežūras nestrādā neviens, tās ir aizliegtas. Vidēji katrā maiņā uz vietas bija 4 – 6 NM konsultanti, 4 – 6 "registrār"; 2 "health medical officer" un 1 – 2 internī. Turklāt dienas maiņa dienas vidū, kad pacientu ir visvairāk, apzināti pārklājas ar rīta maiņām, lai veicinātu pacientu plūsmas ātrāku virzību. Neskatoties uz lielo kolektīva izmēru, mani ļoti patīkami pārsteidza NMC vienotība, komandas darbs un savstarpēja vienlīdzība. Māsas, ārsti, pacientu asistenti, apsardze un citi NMC darbinieki darbojas kā viena liela komanda. Visi savstarpēji viens otru uzrunā vārdos, nepastāv hierarhijas stigma, visi jūtas brīvi un gaisotne NMC bija ļoti pozitīva un veicināja komandas sniegumu.

Pārsteidza multinacionālā dažādība personāla vidū. Man bija iespējā satikt NM ārstus no visas pasaules – Īrijas, Skotijas, Indijas, Horvātijas, Irākas, Izraēlas, Ukrainas un vēl daudzām citām valstīm. Bet jo īpaši multinacionālā dažādība mani pārsteidza pacientu vidū. Labākai izpratnei varu minēt, ka, piemēram, Monsah klīnikās bija iespējams nodrošināt tulkus 30 dažādām valodām. Šeit jāizceļ ģimenes tieša iesaiste pacienta ārstēšanā, jo bieži vien tieši ģimenes locekļi bija tie, kas nodrošināja tulkojumu, tādējādi saīsinot laiku, kas nepieciešams, lai uzsāktu pacienta ārstēšanu. Jāatzīmē, ka atšķirībā no Latvijas, šeit pie pacienta 24 h diennaktī bija atļauts uzturēties līdz diviem piederīgajiem vienlaikus.

Īpaši NMC jāizceļ NM māsas, kuras šeit ir ļoti prasmīgas, ziņošanas un aktīvi iesaistās gan pacienta ārstēšanā, gan interešu aizstāvēībā. Piemēram, māsas spēj ne vien interpretēt asins-gāzu rezultātus, bet nepieciešamības gadījumā arī uzsākt neinvazīvo plaušu ventilāciju. Viņas aktīvi seko līdz, lai notiktu virzība pacienta ārstēšanas procesā un iespējami īsākā laikā tiktu sasniegts pacientam vislabākais rezultāts, pacienta drošība ir prioritāte. Lai to varētu realizēt māsas, rezidenti un arī konsultanti nepārtraukti izglītojas. Viss notiek saskaņā ar vadlīnijām, regulāri tiek atkārtots darbs ar aparāturu, izrunāti scenāriji krīzes situācijās, sadalītas lomas, kā arī noskaidrots, kur konkrētajā dienā meklēt palīdzību, ja tāda nepieciešama.

Rezidentiem katru trešdienu ir apmācību diena, kad kopā ar konsultantiem tiek pārrunātas dažādas tēmas, klīniskie gadījumi, jaunākie pētījumi un aktualitātes. Vismaz divas reizes 3 mēnešos tiek organizēti simulāciju treniņi, kuru laikā rezidenti konsultantu vadībā ar manekenu palīdzību izspēlē klīniskās situācijas uzņemšanas nodaļā, praktizē manipulācijas, apgūst un atkārtoti aprikojumu. Papildus tam, negaidīti, iepriekš nezināmi simulāciju treniņi rezidentiem iekļauti arī darba dienās, kad pēkšņi atskan izsaukums pie pacienta, bet tur sagaida manekens, uz kura tiek izspēlēts klīniskais scenārijs reālajā vidē.

Iespaidu, pieredžu un piezīmju šo piecu nedēļu laikā man izdevās sakrāt tik daudz, ka šeit visu aprakstīt nemaz nav iespējams, tāpēc ļoti ceru, ka šis nelielais ieskaits būs interesants un motivēš arī citus jaunus ārstus doties pasaulē gūt pieredzi un zināšanas, kuras pēc tam vest mājās. Tāpēc, ar šo noslēdzošo paragrāfu, vēlos vēlreiz pateikt lielu paldies Latvijas Medicīnas Fondam, Bertramam un Kristapam Zariņiem par atbalstu, lai šo braucienu varētu realizēt, kā arī prof. Andim Graudiņam un Lindai Graudiņai par laipno un sirsnīgo uzņemšanu pie sevis Austrālijā. Bet nu pēc atgriešanās pievērsīšos pārrunām ar saviem rezidentūras programmas vadītājiem, lai ar viņu atbalstu izdotos ieviest arī kādu jaunu Austrālijas medicīnas pieejas un labas prakses metodi mūsu klīnikas ikdienas darbā un rezidentu apmācības procesā. Paldies!

AMBULANCE VICTORIA OPERATĪVAIS MEDICĪNISKAIS
TRANSPORTLĪDZEKLIS PIE THE ROYAL MELBOURNE HOSPITAL

APSKATOT LIEKĀKO TRAUMAS CENTRU AUSTRĀLIJĀ "THE ALFRED HOSPITAL"

PRETINDES PACIENTAM PĒC ČŪSKAS
KODUMA

Vēlos vēlreiz pateikt lielu paldies Latvijas Medicīnas Fondam, Bertramam un Kristapam Zariņiem par atbalstu, lai šo braucienu varētu realizēt, kā arī prof. Andim Graudiņam un Lindai Graudiņai par laipno un sirsnīgo uzņemšanu pie sevis Austrālijā.